

Medicina social

L'Estat davant els problemes de la prostitució i de la sífilis

(Continuació)

SERIA emprendre una tasca excessiva pretendre analitzar totes les diverses posicions dels Poders públics, enfront d'aquests problemes en el transcurs dels temps.

Quan en els segles XV i XVI la forma violenta i epidèmica de la lues causava espant i engendrava la desolació per tots el països d'Europa, els governants i metges, terapèuticament desarmats, ignorant-ho tot d'aquella plaga, no tingueren més recurs que apellar als mitjans de defensa que hom acostumava llavors posar en pràctica davant la pesta o davant la lepra. Els pobres pacients sigueren brutalment foragitats de les ciutats sota l'amenaça de la pena de mort. Més tard, quan hom compregué que la lues no era propagada per l'aire i començaren, per altra part, a ésser coneguts els resultats del tractament mercurial, aquelles mides draconianes anaren paulatinament suavitzant-se sense deixar, però, els malalts d'ésser isolats i àdhuc marcats dintre dels hospitals amb certs signes denunciadors, alguns dels quals s'han conservat quasi fins als nostres dies.

Les disposicions sobre la prostitució tenen, com és natural, una història més llarga, havent sofert notables canvis, segons els costums de cada època. Deixant de costat aquelles velles civilitzacions orientals que la conceptuaven un rite religiós, la prostitució és unes voltes perseguida en nom de l'ortodòxia cristiana, mentre que altres voltes, i àdhuc en temps de veritable fanatisme religiós, la veiem desenrotllar-se en mig de la major indiferència social; al costat de les lleis prohibitives de Sant Lluís a França i de Recaredo a Espanya, hom veu les reglamentacions múltiples, de sentit i de principis variats, acordant algunes d'elles veritables privilegis a la prostitució.

Unes d'aquestes reglamentacions visaven l'ordre social i la moralitat pública. La prostitució era separada del restant de la població i obligada a habitar barris especials. En l'història de Barcelona, hom troba mantes disposicions reials senyalant taxativament aquests barris. Les prostitutes que infringien aquestes disposicions eren portades per certs carrers de la ciutat, (*Boria avall*), dalt d'un ase, pelades de cap i celles, nues de mig cos per amunt, seguides del botxí que anava fuetejant-les. A París, hom les posava a la picota i llurs galtes eren marcades amb un ferro roent. Més modernament, Lluís XIV feia tallar les orelles a les que s'apropaven massa al castell de Versalles.

En altres casos, la finalitat principal de la reglamentació és el lucre. El seu afany es fa sentir en moltes reglamentacions únicament com una cosa secundària, mentre que en altres el lucre és l'objecte únic de la llei. Així, per exemple, a Montpel·lier la municipalitat acorda, i el rei de França confirma, a un tal Panais el monopoli de la prostitució en aquella ciutat; a Toulouse, a finals del segle XII, la pròpia ciutat crea i explota directament un bordell.

Vingueren, per últim, les reglamentacions visant la salut pública. Essent la prostitució el principal mitjà de propagació de les infeccions venerianes, hom procura higienitzar-la a fi de fer-la el menys perillosa possible.

La primera reglamentació d'aquesta naturalesa són els Estatuts de la Reina Joana de Nàpols, comtesa de Provença, destinats a ésser aplicats a un bordell d'Avinyó. En elles, hom ordena la visita sanitària, periòdica, de les meretrus i la separació de les malaltes per tal d'evitar la contaminació del jovent de la ciutat.